

Rozwój psychiczny dziecka

Child mental development

Program studiów dla przedmiotu obowiązujący od cyklu kształcenia	2024/2025
Kierunek studiów	Psychologia
Rok i semestr studiów	Rok I/ Semestr II
Poziom kształcenia	Studia II stopnia
Profil kształcenia na kierunku	Ogólnoakademicki
Moduł kształcenia dla przedmiotu	Specjalnościowy
Nazwa specjalizacji (jeśli przedmiot specjalizacyjny)	Psychologia dzieci i młodzieży
Status przedmiotu	Do wyboru

Forma zajęć	Liczba godzin		ECTS	Forma zaliczenia	Waga
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne			
Konwersatorium	30	16	5	Zaliczenie na ocenę	100%
Razem za zajęcia dydaktyczne	30	16			
Praca własna studenta	60	74			
Ogółem	125	125			

Cele kształcenia dla przedmiotu

1.	Zapoznanie studentów z metodologią obserwacji i pomiaru procesów rozwoju psychicznego dzieci w różnych stadiach rozwojowych.
2.	Zapoznanie studentów w pogłębionym stopniu z mechanizmami i procesami indywidualnego rozwoju zdolności poznawczych i społecznych dzieci.
3.	Przekazanie studentom zdolności obserwacji i oceny rozwoju psychicznego dziecka i komunikowania informacji zwrotnych rodzicom.

Efekty uczenia się

WIEDZA			
L.p.	Efekty przedmiotowe (Student zna i rozumie)	Odniesienie do efektów kierunkowych	Metody weryfikacji efektów uczenia się
W1	Student zna i rozumie mechanizmy, procesy i fazy rozwoju psychicznego, poznawczego i społecznego dziecka na poziomie neuronalnym i psychologicznym oraz możliwe ich zaburzenia.	PS2_WG01_Mgr PS2_WG03_Mgr PS2_WG06_Mgr	Kolokwium pisemne, analiza przypadków.
W2	Student zna i rozumie sposoby obserwacji, pomiaru i testowania procesów uwagowych, pamięciowych, poznawczych i emocjonalnych u dzieci na zróżnicowanych etapach rozwoju.	PS2_WG06_Mgr PS2_WG10_Mgr	Kolokwium pisemne.
W3	Student zna i rozumie behawioralne manifestacje zaburzeń rozwojowych, behawioralnych i psychicznych u dzieci w zróżnicowanych kontekstach sytuacyjnych.	PS2_WG03_Mgr PS2_WG06_Mgr	Kolokwium pisemne, analiza przypadków.

UMIEJĘTNOŚCI			
L.p.	Efekty przedmiotowe (Student potrafi)	Odniesienie do efektów kierunkowych	Metody weryfikacji efektów uczenia się
U1	Student potrafi wykorzystywać informacje i dane ze zróżnicowanych źródeł w celu wielostronnej, integrytywnej oceny rozwoju psychicznego dziecka.	PS2_UW02_Mgr	Kolokwium pisemne, ćwiczenia na zajęciach (planowanie i interpretacja obserwacji, konceptualizacja przypadku).
U2	Student potrafi wykorzystywać dane empiryczne i zadania behawioralne pochodzące z badań naukowych w celu optymalizacji procesu wnioskowania klinicznego na temat rozwoju psychicznego dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem danych epidemiologicznych.	PS2_UW02_Mgr	Ćwiczenia na zajęciach (omawianie badań naukowych, planowanie i interpretacja obserwacji, konceptualizacja przypadku).
U3	Student potrafi komunikować informacje zwrotne rodzicom i opiekunom na temat obszarów kompetencji, zasobów i słabości w rozwoju dziecka.	PS2_UW02_Mgr	Ćwiczenia na zajęciach (odgrywanie ról), aktywność na zajęciach (dyskusja, pytania i odpowiedzi)

KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
L.p.	Efekty przedmiotowe (Student jest gotów do)	Odniesienie do efektów kierunkowych	Metody weryfikacji efektów uczenia się
K1	Student jest gotów do współpracy w interdyscyplinarnych zespołach badawczych i praktycznych w zróżnicowanych kontekstach organizacyjnych i instytucjonalnych.	PS2_UK01_Mgr	Analiza przypadków, aktywność na zajęciach (dyskusja, pytania i odpowiedzi)
K2	Student jest gotów do dalszego samodzielnego kształcenia własnych kompetencji w zakresie obserwacji i pomiaru rozwoju psychicznego dzieci z wykorzystaniem zróżnicowanych metod ilościowych i jakościowych.	PS2_KR03_Mgr	Aktywność na zajęciach (dyskusja, pytania i odpowiedzi)
K3	Student jest gotów do samodzielnego kształtowania umiejętności interpretacji danych i wnioskowania w myśl praktyki naukowej opartej na dowodach naukowych, ze szczególnym uwzględnieniem wykorzystywania danych empirycznych w procesie wnioskowania na temat indywidualnych przypadków.	PS2_KR03_Mgr	Aktywność na zajęciach (dyskusja, pytania i odpowiedzi)

Treści kształcenia

L.p.	Treść kształcenia (tematyka zajęć)	Liczba godzin	
		Konwersatorium	
		Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
1.	Teoretyczne perspektywy rozwoju poznawczego dzieci. Teoria J. Piageta – historyczne ujęcie, współczesny status. Rozwój procesu przetwarzania informacji: wrodzone struktury, mechanizmy i predyspozycje, wykształcanie się procesów wyższego rzędu. Alternatywne ujęcia: natywizm, społeczny konstrukcjonizm. Omówienie i porównanie założeń.	3	1
2.	Rozwój mózgu w okresie prenatalnym i wczesnodziecięcym. Procesy wykształcania się modularyzacji mózgu – przegląd dostępnych badań empirycznych. Zaburzenia neurorozwojowe – wiek manifestacji pierwszych objawów.	3	1
3.	Rozwój uwagi i pamięci: mechanizmy i procesy w świetle badań eksperymentalnych. Pamięć autobiograficzna u dzieci – psychologiczne i społeczne mechanizmy. Zaburzenia rozwoju uwagi i pamięci: objawy i momenty rozwojowe występowania. Omówienie danych empirycznych, możliwości wnioskowania.	3	2
4.	Reprezentacja pojęciowa wiedzy w umyśle dziecka. Organizacja: klasy, kategorie, pojęcia. Wykorzystywanie sygnałów i informacji ze środowiska w tworzeniu pojęć. Rozwój reprezentacji wyższego rzędu. Przegląd badań empirycznych.	3	1
5.	Rozwój funkcji wykonawczych. Definicja funkcji wykonawczych. Rozwój kontroli impulsów i ich znaczenie dla ontogenetycznego rozwoju psychicznego. Metody pomiaru – test Stroopa, test WCST. Dysfunkcje wykonawcze – behawioralne manifestacje w kontekście ADHD. Integracja wyników badań z obserwacjami w zróżnicowanych kontekstach.	3	2
6.	Rozwój językowy dziecka I. Rozpoznawanie mowy, rozumienie mowy. Pierwsze słowa: zróżnicowanie rozwojowe w wieku pierwszych słów, rozwoju zasobu słownictwa. Czynniki społeczno-kulturowe: zamożność, dwujęzyczność. Przegląd badań empirycznych.	3	2
7.	Rozwój językowy dziecka II. Od pojedynczych słów do rozumienia gramatyki i składni. Dane rozwojowe w kontekście j. polskiego i j. angielskiego. Prawidłowy rozwój vs. długotrwałe problemy sygnalizujące zaburzenia – przegląd dostępnych badań empirycznych. Możliwości badania. Specyficzne zaburzenie językowe – ćwiczenia identyfikacji objawów.	3	2
8.	Rozwój społeczno-poznawczy I. Teoria umysłu, mentalizacja, przyjmowanie perspektyw, empatia – różnice koncepcyjne. Neuronalne podłoże przyjmowania perspektyw – fakty i mity nt. neuronów lustrzanych. Metody pomiaru teorii umysłu u dzieci. Zaburzenia rozwoju teorii umysłu w kontekście zaburzeń ze spektrum autyzmu. Rozróżnianie naturalnego vs. zaburzonego rozwoju.	3	2
9.	Rozwój społeczno-poznawczy II. Teoria umysłu jako podstawa złożonych interakcji społecznych. Humor, nieszczerłość, język niedosłowny, kłamstwa – dane empiryczne na temat rozwoju umiejętności rozumienia i stosowania. Czynniki społeczno-kulturowe wpływające na rozwój społeczno-poznawczy: rodzeństwo, dwujęzyczność, pleć.	3	1
10.	Całościowa ocena rozwoju psychicznego dziecka. Konteksty i cele oceny. Praktyka psychologiczna oparta na dowodach naukowych – praktyczne wykorzystywanie danych epidemiologicznych i eksperymentalnych. Integracja danych obserwacyjnych, eksperymentalnych i testowych. Informacje zwrotne – strategie i plany interwencji.	3	2
Razem		30	16

Metody kształcenia

Forma zajęć	Metody kształcenia
Konwersatorium	Wykład konwersatoryjny, ćwiczenia indywidualne i grupowe, symulacje, dyskusja, debata.

Warunki zaliczenia

Sposób zaliczenia	Wagi (%)
	Konwersatorium
Kolokwium	50
Wykonanie ćwiczeń podczas zajęć	25
Wypowiedzi ustne podczas zajęć (np. w trakcie dyskusji, debaty)	25
Razem	100

Rozliczenie pracy własnej studenta

L.p.	Czynności w ramach pracy własnej	Szacowana liczba godzin	
		Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
1.	Lektura obowiązkowa	30	40
2.	Obowiązkowe zapoznanie się z innymi materiałami lub treściami (np. materiałami audio, video, narzędziami, pomocami, oprogramowaniem, sprzętem, aktami prawnymi, dokumentacją, warunkami miejsca pracy itp.)	10	14
3.	Przygotowanie do kolokwium	20	20
Razem		60	74

Literatura obowiązkowa

1.	Trempała, J. (2020). <i>Psychologia rozwoju człowieka: podręcznik akademicki</i> .
2.	González, L., Cortés-Sancho, R., Murcia, M., Ballester, F., Rebagliato, M., & Rodríguez-Bernal, C. L. (2020). The role of parental social class, education and unemployment on child cognitive development. <i>Gaceta sanitaria</i> , 34, 51-60.
3.	Gauvain, M. (2022). <i>Cognitive development in infancy and childhood</i> . Cambridge University Press.

Literatura uzupełniająca

1.	Kostka-Szymańska, M., Krasowicz-Kupis, G. (2022). <i>Ocena rozwoju intelektualnego dzieci z wybranymi zaburzeniami neurorozwojowymi : podręcznik dla studentów i praktyków</i> . Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej.
2.	Czaplewska, E., Kochańska, M., Maryniak, A., Haman, E., & Smoczyńska, M. (2014). <i>SLI–specyficzne zaburzenie językowe. Podstawowe informacje dla rodziców i nauczycieli</i> . Instytut Badań Edukacyjnych. https://eduentuzjasci.pl/images/stories/publikacje/ibe-SLI-podstawowe-informacje-dla-rodzicow-i-nauczycieli.pdf
3.	Von Tetzchner, S. (2023). <i>Typical and atypical child and adolescent development 4. Cognition, intelligence, and learning</i> . Routledge.

Inne materiały dydaktyczne

1.	
2.	
3.	